

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Великої уваги потребує дослідження інтелектуального дозрівання юнаків, адже воно є дуже активним саме в цей період. Адже успішне виконання будь-якої діяльності, особливо навчально-пізнавальної залежить саме від наявності інтелекту у суб'єктів навчального процесу. Інтелект впливає на успішну діяльність будь-якої людини, а тим паче студента юнацького віку.

Інтелект — це розумова здібність певної особистості, отриманий в результаті функціонування свідомості, мислення та розуму людини. Він містить в собі досвід, отримані знання та навички і здатність швидко й доречно використовувати їх у нових ситуаціях, а також у процесі розв'язання певних задач. Людина застосовує інтелект для обробки наявної інформації, наприклад, для побудови або вдосконалення розуміння, позиції, стратегії, методу, правила, комбінації, відношення, пояснення, рішення, плану чи цілі.

Існують такі види інтелекту: вербальний, логічний, просторовий, фізичний, соціальний, емоційний, духовний, творчий.

У ранній юності розвиток інтелекту досягає рівня готовності індивіда до виконання майже всіх видів розумової діяльності дорослих. Пізнавальна сфера стає більш стійкою та продуктивною, що й дає змогу наблизитись до розвитку дорослих. Деякі науковці вказують на досягнення піку інтелектуальних можливостей наприкінці даного періоду. [2] Проте досягнення найвищої ланки розумового потенціалу не збігається з апогеєм розумової продуктивності, оскільки в студентів ще замало життєвого досвіду. А також відволікаючий фактор грає велику роль у досягненні більш високої продуктивності.

У період юнацького віку процес розмірковування стає більш розширеним (сфера творення і обробки інформації, що актуалізується в процесі пізнання людиною світу). Він спричиняє активну аналітичну діяльність молоді людини. Збільшується продуктивність мислення особистості, що проявляється у здатності синхронізувати процеси поєднання та узагальнення знань з різних сфер.

Для юнацького віку характерна навчально-професійна діяльність, що сприяє інтенсивному розвитку таких пізнавальних процесів, як увага та уява, а також активізується творче мислення. Завдяки цьому

відбувається формування критичного ставлення до отримуваних знань. У студентів юнацького віку мислення набуває таких характерних якостей: логічність, абстрактність, інтроспективність, продуктивність, дивергентність.[1] Інтроспективність мислення визначається здатністю особистості самостійно спостерігати та аналізувати власні думки та почуття. Дивергентність мислення характеризується спроможністю знаходити декілька нестандартних рішень для вирішення завдання.

Саме навчання та практична діяльність позитивно впливає на оптимальний розвиток інтелекту в даний віковий період. Адаптивність ставить перед молоддю серйозне життєве завдання - визначитися з майбутньою професією, тобто самовизначитися та спроектувати цілісне уявлення свого майбутнього.

В інтелектуально розвинених юнаків певні особистісні властивості можуть відрізнятися, але всі вони залежать від замотивованості до інтелектуальних досягнень, схильності до самоосвіти, здатності до самоконтролю та самореалізації тощо. Розумовий розвиток юнаків полягає не тільки в накопиченні знань та змінах окремих властивостей інтелекту, а й у формуванні головного пізнавального новоутворення - індивідуального стилю інтелектуальної діяльності. Н. Коган вважав, що індивідуальний стиль розумової діяльності в пізнавальних процесах виступає як стиль мислення. Тобто це стійка сукупність індивідуальних способів сприймання, фіксування та мислення, за якими стоять різні шляхи отримання, накопичення, обробки та застосування інформації. Рівень інтелектуального розвитку об'єднує вербальну і невербальну частину. Існує думка, що саме невербальний інтелект визначає, з одної сторони, рівень розвитку інтелекту у загальному, а з другої – наскільки він є цілісним та організованим. Завдяки довільному інтелектуальному контролю досвід розмірковування досягає більш високого рівня (стратегічне, усвідомлене керування розумовою діяльністю). Це передбачає вміння планувати інтелектуальну діяльність, продумувати засоби її реалізації, вибудовувати послідовність дій тощо.

Отже, враховуючи все вище сказане можна зробити висновок, що рівень розвитку самосвідомості, спонукальної та емоційно-вольової сфер зумовлює розвиток інтелекту студентів. Інтелект являє собою показник цілісного розвитку особистості. Це є причиною того, що він стає цілісним та виявляє функціональну ефективність. Від інтелекту залежить рішення навчальних та життєвих проблем, розумність поведінки у соціумі та самореалізація в житті. Юність - креативна пора, про що свідчать не стандартні ідеї, спрямованість на продуктивний інтелектуальний досвід.

Список літератури

1. Айзенк Г. Кемін Л. Природа інтелекту // Битва за розум.- М.: ЕК-СМО-прес, 2002
2. Piaget, J. The Psychology of Intelligence. — London: Routledge and Kegan Paul, 1951. Пиаже, Жан. Психология интеллекта. Перевод: А. М. Пятигорский. — СПб., 2003.

*Науковий керівник: Проскурка Н. М.
старший викладач*